

14 éves fiával akarta elásatni bűnös uton világrajött magzatát

Életveszéllyel járna a lelketlen anya kihallgatása

Sulyos bűncselekményre jött rá a *baktalórántházi* csendőrör. *Asztalos* Jánosné odaváló asszony bűnös beavatkozással magzatot hozott a világra. Az asszony, aki szabadulni akart születendő gyermekétől, beteg lett. Annyi ereje sem volt, hogy a magzatot eltegye maga mellől. A magával tehetetlen asztalosné 14 éves fiát bízta meg, hogy a magzatot elássa.

A mit sem sejtő gyermek gyatulanul

gödörásáshoz kezdett.

Odahívta a szomszédokat is, hogy lássák, milyen érdekes megbizást kapott édesanyjától. A szomszédok a hulla elföldeléséről értesítették a csendőrséget. A községi orvos megállapította, hogy

a magzatot szűrési sebek vannak.

Eddig nem sikerült megállapítani, hogy élve jött-e a világra és azután ejtették rajta a borzalmas sebeket, vagy tiltott beavatkozás közben történt a sérülés?

Asztalosné sem lehetett kihallgatni, mert a csendőrök láttára olyan idegállapotba került, hogy kihallgatása életveszéllyel járt volna.

A kissvábhegyi barlangokban eltűnt három kisdíák

Rendőrök és detektívek serege keresi a kalandvágyó gyermekeket

Nem mindennapi eltűnést jelentettek be a főkapitányságon. A bejelentés szerint két nap óta eltűnt *Türi* József 13 éves 6.ik elemista kisdíák szüleinek Mártonhegyi ut 27. sz. alatti lakásáról és vele egyidejűleg nyoma veszett *Fehér* János és *Zelenák* István nevű hasonló koru osztálytársainak, akik Mészáros ucca 64, illetve Gregus ucca 10. számú lakásukról távoztak el. A szülők elmondották, hogy a három gyermek a városmajor-uceai elemi iskolának a növendékei. Gyenge tanulók voltak. A kis *Fehér* János egyre kalandos utazásokon törte a fejét és

Afrikába az emberevők közé vágycsozott.

A kisdíák eltűnése ügyében megindult a nyomozás, amely érdekes eredményre vezetett. Szemtanuk állítása szerint a díákokat a kissvábhegyi barlangok vidékén láták kóborolni. A Kissvábhegy tele van veszélyesen kanyargó barlangjáratokkal és lehetséges, hogy a gyermekek valamelyik barlang utvesztőjébe jutottak és

eltévedtek a barlangban.

A szülők is megemlítették, hogy a gyermekek egyszer már hosszabb ideig elmaradtak hazulról és amikor újra megkerültek, szepesge vallották be, hogy Mária-makk környékén egy barlangban bujtak el, ahonnan csak nagynehezen tudtak kijutni. A főkapitányságról rendőrök és detektívek mentek ki a Kissvábhegy vidékére, átkutatják a barlangokat és így igyekeznek az eltűnt kalandvágyó díákoknak a nyomára jutni.

Kedvezményes jegyek
a Friss Ujság olvasói részére, a **szent imre gyógyfürdő** (Ráczfürdő, I., Hadnagy ucca 8-10) **rádiumos** uryi és női gőzfürdőjébe 1 pengő helyett **80 filléért** (fehérenművel együtt).

Vége a vadregényes cigányéletnek

Valamikor, nem is olyan régen, az országutak állandó vándorai voltak a kóbor cigányok. Szinte lépten-nyomon találkozhattunk velük, amint egy-egy gebe által vontatott kosaras szekerekre kapaszkodva, vagy körülötte gyalog haladva, rőt-ták a magyar utakat. Ott táboroztak az erdők szélén, völgyekben, mezőn, alföldi falvak határában, folyók partján, egyszóval mindenütt, csak éppen megépített házban, szilárd hajlékban nem lehetett ilyen cigányesaladót találni. Bár ők semmiben sem válogatók, egyben nem ismertek tréfát: *örökké hadakoztak mindenfajta telepítési akció ellen.*

Sem törvény, sem ember nem birt velük

Annakidején a volt uralkodóháznak nem egy tagja mutatott érdeklődést a vadregényes életet élő vándorcigányok iránt. *József* császár is igyekezett megszelidíteni az ideoda kóválygó sötétképi népet, majd *József* főherceg, a nádor, a nép *Palatinus* *Jóskája* viselte nagyon a szívet a cigányok ügyét. Megtanulta a nyelvüket és semmi fáradságot, sem áldozatot nem sajnált, hogy ezt a tehetőséget, de a bűnözésre hajlamos vándornépet hasznos polgárokká, állandó lakóhellyel bíró dolgozókká nevelje. *Alsóti* birtokán valószínűleg *cigányfalut* épített és *cigányiskolát* tartott fenn. Az iparszervekben igyekezett kiképezeteni a cigánygyerekeket különböző mesterségekre. Azokat pedig, akiknek a megszokottnál is nagyobb tehetségük volt a zenéhez, e téren akarta tovább taníttatni. A cigányfalu azonban hamarosan kiürült, a legtöbbje megszökött a jőlétől, a gondtalan, de munkáséletől és ismét kóborlásra adta magát. A híres cigányfalunak és cigányiskolának ma már nyoma sincs.

A szükség megállásra kényszeríti a vándort

Amit a jószándéku főherceg és a törvény egyre jobban elővillanó szigora nem tudott megvalósítani, azt mégis lassan valóra váltja az idő és a szükség. Ma már az a helyzet, hogy a cigányság legértékesebb része, a magyar muzikus-cigány, világhírű lett és teljes mértékben alkalmazkodott a polgári társadalmi rendhez. Szorgalmas, dolgozó lakói a városoknak, falvaknak. A kóbor cigányok nagy részéből hasznos kézimunkás, ügyes üstföldöző és vályogvető munkások váltak, akik a falvak szélén reggeltől estig a munkában görnyedve, dolgoznak. Az igazi nomád népség, a kóbor cigányok magva, csekély számmal azonban még ma is megvan, ahogy ezt nekünk dr. *Nehrebeczky* György főszolgabíró mondta vármegyeházi hivatalában.

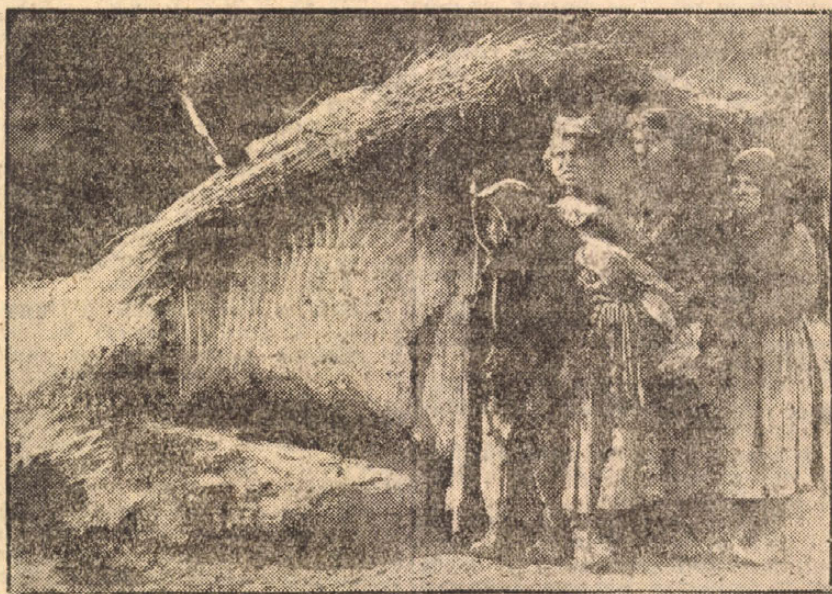
— Bizony, vége a régi, vadregényes cigányéletnek. Napról-napra fogynak a kóborcigányok, de korántsem kell azt hinni, hogy talán kihalnak. Igen szépen szaporodnak, annak ellenére, hogy életkörülményeik ma sem a legrosszabbak. De éppen ezek az életkörülmények készítik arra a ma még állandó lakhellyel nem bíró

cigányokat, hogy egyre-másra beadják a derekukat és rendes, nyilvántartott polgárai legyenek a hazának. Igaz ugyan, hogy így is nyilvántartjuk őket, mert hiszen nem üzhetnék házaló, kereskedő

Az elvirágzott és a himbózó cigányszépség.

iparukat, ha nem váltanák ki házalási engedélyüket, amelyek az egész ország területére szólnak. Azonban eltiltottuk a kocsi-val való házalást. Annyit vihet csak magával a házaló cigány, mint amennyit a hátán és kezében el tud cipelni. Miután a kóborcigány nem szeret tulságosan fáradni, meglehetősen megnehezedett az életük. Akár akarnak, akár nem, ezért lassacskán kénytelenek valahol megtelepedni és így állandó lakóhelyükről járnak saját készítményü üstjeiket, szötteiseiket és egyéb holmijaikat eladni.

Kis család a putri ajtajában.

— Pestmegyében ezidőszerint a pomázi járásban még találni egy-két sátoralja vándorcigányt, aztán *Örkény* és *Pilisvörösvár* környékén, *Kunszentmiklós* vidékén és még egy-két falu környékén. De éppen minthogy meghatározott helyeken kóborolnak, ez már arra mutat, hogy a végleges telepedésük nem késhet soká. Az országban a Dunántulon van a legtöbb kóborcigány.

fejlődnek, hamar érnek és hamar hervadnak el. De amíg viráznak, ragyogóan szépek és fekete szemük varázsának nehéz ellentállani. Bámulatos tehetőségük van a *kártyavetés*, *jövendőmondás* iránt is és általában derűs kedélyükkel elég könnyen tulateszik magukat az élet nehéz megpróbáltatásain.

Stób Zoltán.

62. M. Kir. Államsorsjáték

Muzás már június 6-án

Főnyeremény:

40.000 pengő

Ezenkívül 17.000 különböző nyeremény

Sorsjegy ára:

Egész 3.— Fél 1.50

Kapható minden bank- és váltóüzletben, dohány-üzsdében stb.

PRÓBÁLION SZERENCSEIT!

Kís befektetés, nagy lehetőség

A vajda az ur és parancsoló

Ott, ahol még szabadon élnek nomád életüket a vándorcigányok, természetes, hogy kevés nyoma van életmódjukban a mai fejlettebb kulturának. A vándorcigányokat még ma is a vajda vezeti, aki néhány sátoralja cigánynak feltétlen ura és parancsolója. Szerencsére ma már egyre ritkábban fordul elő a bűnözés a cigányok között. Az egészségügyük bizony igen gyenge lábon áll, úgyhogy számos község ilyen okokból be sem engedti területére a kóbor cigányokat és a legerélyesebb rendszabályokkal igyekeznek fellépni ellenük. Kaposvár környékén például nemrégiben erőszakkal lenyirták a tekintélyes külsejű cigányok haját, szakállát is.

Azok a cigányok, akik még ma is vándoréletet élnek, törzsekhez tartoznak. A törzsek több sátoraljából állanak. Van néhány rossz gebejük, ekhós szekerek, erre pakolják föl a karókat, rongyokat, köteleket, amikből sátraikat verik. No meg az asszonyok, gyerekek is a kosarra borított szekéren utaznak, ha bármilyen okból is szükségesnek mutatkozik a helyváltoztatás. Ilyenkor a vajda kiadja a parancsot és szinte percek alatt se hirt, se hamva a cigánytábornak. Illetve hamva még csak volna, mert a szabad tűzhelyek üszkös foltjai néha még hónapok múlva is jelzik, hogy ott fortyogott a háromlábú karókupaera függesztett bográcsban vagy üstben minden faraóivadék kedvence eledele, az ürgepaprikás. Pénzüket cifra ruhára s ha sok van, ezüstre-aranyra költik. Némelyiknek dolmányát vagonokat érő ötvöztött ezüstgombok diszítik, a menyecskek pedig nem ritkán aranypénzekből készült nehéz nyakékkal meg láncokkal cicomázák fel magukat. Leányaik hamar